GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retrămitu.

Nr. 256 | Vinerĭ, 20 Noemvre (2 Decemvre). | 1887.

Brașovŭ, 19 Noemvre 1887.

Raportulŭ ce s'a presentatŭ în sesiunea din tómna acésta a universităţii săsescĭ despre frecventarea celorŭ nouĕ scóle industriale din Ardélŭ subvenţionate de ea în anulŭ școlarŭ 1886/87, este fórte instructivŭ pentru noi cei chemaţĭ a lupta din rĕsputerĭ ca sĕ umplemŭ golulŭ din sînulŭ poporului nosru prin formarea classei celei mai independente, a clasei meseriașilorŭ și industriașilorŭ.

Vomŭ arĕta numĕrulŭ școlarilorŭ după naționalitate, și anume vomŭ face comparaţiunea numai între cele trei naţionalităţĭ care constituescŭ poporaţiunea Ardealului: între cea română, germană (săsescă) și ungurescă — căcĭ numĕrulŭ elevilorŭ de alte naţionalităţĭ dispare de micŭ ce este — și apoi vomŭ trage conclusiunile necesare, fiindu-ne dată starea și mișcarea nóstră pe terĕmulŭ meseriilorŭ și industriei.

Raportulŭ din vorbă cuprinde următórele date statistice:

Scóla industrială din *Brașovŭ* a fostŭ cercetată de: 149 Românĭ, 228 Germanĭ și 140 Ungurĭ, adecă cu 79 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ, dér cu 9 mai mulţĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Sibiiu* a fostŭ cercetată de: 24 Românĭ, 292 Germanĭ și 77 Ungurĭ, adecă cu 268 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 53 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Sighișóra* a fostŭ cercetată de: 1 Românŭ, 160 Germanĭ și 32 Ungurĭ, adecă cu 159 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 31 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Mediașĭ* a fostŭ cercetată de: 1 Românŭ, 135 Germanĭ și 8 Ungurĭ, adecă cu 134 mai puţinĭ Românĭ Germanĭ și cu 7 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Orĕștiă* a fostŭ cercetată de: 33 Românĭ, 37 Germanĭ și 41 Ungurĭ, adecă cu 6 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 8 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Sebeșiu* a fostŭ cercetată de: 9 Românĭ, 70 Germanĭ și 11 Ungurĭ, adecă cu 61 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 2 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Cohalmŭ* a fostŭ cercetată de: 2 Românĭ, 52 Germanĭ și 2 Ungurĭ, adecă cu 50 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și în numĕrŭ egalŭ cu Ungurii.

Scóla industrială din *Agnita* a fostŭ cercetată de: 2 Românĭ, 111 Germanĭ și 3 Ungurĭ, adecă cu 109 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 1 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

In fine scóla industrială din *Bistriţa* a fostŭ cercetată de: 17 Românĭ, 85 Germanĭ și 33 Ungurĭ, adecă cu 68 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 16 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

In sumă totală, cele nouĕ școle industriale au fostŭ cercetate de: 238 Românĭ, 1172 Germanĭ și 347 Ungurĭ, adecă *cu 934 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ și cu 109 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.*

Décă ne gândimŭ la importanţa numerică a poporului română ardelénŭ în comparaţiă cu celelalte două naţionalităţĭ, datele statistice de mai susŭ trebue sĕ ne mâhnéscă cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ, afară de Brașovŭ și de Cohalmŭ, în tóte celelalte localităţĭ amintite numĕrulŭ școlarilorŭ română dela școlele industriale e multŭ inferiorŭ numĕrului școlarilorŭ atâtŭ germanĭ câtŭ și ungurĭ, ba la școlele industrisle din Sighișóra și Mediașĭ e inferiorŭ chiar numĕrului școlarilorŭ de naţionalitate importată aci în timpulŭ din urmă.

Ar mai fi sĕ amintimŭ, că mai cercetéză Românĭ și școlele industriale ungurescĭ; numĕrulŭ acestora însĕ e atâtŭ de neînsemnatŭ, în câtŭ dispare cu totulŭ pe lângă numĕrulŭ școlarilorŭ ungurĭ.

Aceste date statistice ne arată fórte lămuritŭ cum stămŭ noi Românii cu meseriile și cu industria, și trebue sĕ mărturisimŭ că stămŭ rĕu de tetŭ, nu se póte mai rĕu.

S'a înrădăcinatŭ în poporulŭ nostru nenorocita pornire d'a nu-șĭ face copii decâtŭ orĭ plugarĭ orĭ „domnĭ,“ fără sĕ se gândéscă, că odată se va stérși și cu împărţirea bucăţilorŭ de pămêntŭ ce le mai are și'i mai scapă nevêndute pentru dare, și că cu „domnia“ o ducemŭ rĕu de totŭ de când Ungurii dela putere au făcutŭ și din cele mai micĭ slujbuliţe mijlóce de căpĕtuire pentru ai lorŭ și pentru jidovĭ, ér pentru ai nostri mijlóce de desnaţionalisare, deși fără succesŭ.

E timpulŭ supremŭ sĕ lucrămŭ din rĕsputerĭ într'acolo ca sĕ facemŭ sĕ înţelégă pretutindenea poporulŭ nostru, că adĭ numai meseriile îlŭ mai scapă de miseria în care l'au aduvremurile grele și stăpânirea ungurescă; sĕ povĕţuéscă preoţii și dascalii noștri poporulŭ câtŭ de desŭ, în scólă, în biserică și în adunărĭ ca sĕ-șĭ dea câtŭ mai mulţĭ copii la meserii, căcĭ meseria e plugŭ de aurŭ.

Destuĭ tinerĭ românĭ iau lumea'n capŭ după ce au isprăvitŭ cu învĕţătura, fiindŭ că stăpânirea ungurescă nu le mai dă slujbe, décă nu voescŭ sĕ se lapede de legea și de neamulŭ lorŭ, adecă sĕ și necinstéscă numele de Românŭ. A sositŭ timpulŭ sĕ ni'i ţinemŭ aci, și ca sĕ ni'i ţinemŭ, trebue se le dămŭ mijlócele de esistenţă, învĕţându'i meserii.

Când poporulŭ nostru va avé în sînulŭ sĕu o puternică clasă de meseriașĭ și industriașĭ, bunăstarea lui se va ridica, cu ea se va îmbunătăţi și traiulŭ lui și împreună cu traiulŭ lui, se va îmbunătăţi și traiulŭ dascălului și preotului, scóla și biserica vorŭ progresa, ér cei carĭ adĭ îlŭ schingiuescŭ pe elŭ, pe poporulŭ, îlŭ vorŭ respecta și se vorŭ pleca înaintea lui.

De aceea preoţii și dascalii nostri îșĭ vorŭ împlini o sfântă datoriă, povăţuindŭ și îndemnândŭ poporulŭ sĕ îmbrăţișeze meseriile, căcĭ încă odată dicemŭ: meseria e plugŭ de aurŭ.

In memoria lui Iacobŭ Mureșianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei« a mai primit următorea scrisóre de condolenţă:

Adâncŭ întristatei familii a nemuritoriului Iacobŭ Mureșianu.

In agrulŭ naţiunei Iacobŭ Mureșianu a lucratŭ în timpii cei mai grei și și lui avemŭ sĕ mulţămimŭ deșţelinarea câmpului literarŭ alŭ némului nostru.

Crudŭ loviţilorŭ de sorte! Păstraţĭ recunoscinţa naţiunei ca cea mai preţiósă moștenire, precum păstrămŭ noi pănă la ultima rĕsuflare numelui Iacobŭ Mureșianu memoriă și veneraţiune, binecuvêntându-lŭ cu pietate.

Lugoșŭ, în 21 Noemvre 1887.

Coriolanŭ *Brediceanu,* advocatŭ; Dr. G. *Popoviciu,* protopopŭ; Nicolae *Bireescu,* parochŭ în Lugoșŭ; Mihaiu *Pocreanu,* preotŭ și ases. consist.; *Rădulescu,* advocatŭ; Parteniu *Pesteanu,* diaconŭ gr. or. românŭ în Lugoșŭ; Constantinŭ *Dobrinu,* economŭ; Constantinŭ *Jucu,* camĕsariu măiestru; Vasilie *Alesandru* măcelarŭ; Nicolae *Sintescu,* economŭ; Ionŭ *Vișianu,* economŭ; Buciu *Nicolaie,* ca economŭ: Bellu *Sandu,* măiestru; Ioanŭ *Puscanŭ,* preotŭ; Georgiu *Gasparu,* preotŭ gr. or. din Criciova; Nicolau *Porlovanu,* preotŭ în Șdióra; Dimitriu *Gasparu,* preotŭ gr. or. în Hederișŭ; Traianŭ *Dragoescu,* măiestru; Isaia *Popoviciu,* parochŭ gr. or. în Szilta; Iulianŭ *Ianculescu,* V. *Nicolescu,* Iosifŭ *Moldovanu,* învĕţătorŭ; Titu *Radu,* învĕţătorŭ; Stefanŭ *Lipovanu,* învĕţătorŭ gr. or.; Ioanŭ *Glavanu.*

Din Caransebeșŭ.

Pe adĭ, Joi 19 Noemvre (1 Decemvre), au fostŭ convocaţĭ alegĕtorii cercului electoralŭ alŭ Caransebeșului la o conferinţă, în care sĕ se stabiléscă rĕspunsulŭ ce alegĕtorii românĭ au sĕ'lŭ dea generalului Traianŭ Doda pentru românésca sa purtare.

Étă proiectulŭ de adresă care s'a propusŭ conferinţei:

Ilustrissime D-le Generalŭ și deputatŭ alesŭ alŭ cercului electoralŭ alŭ Caransebeșului!

Alegĕtorii partidului naţionalŭ românŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeșului, întrunițĭ în conferinţa de astădĭ în orașulŭ Caransebeșŭ, vedemŭ în enunciaţiunile Ilustrităţii Tale, cuprinse în literile din 10 Octomvre a. c., adresate președintelui casei deputaţilorŭ, espresiunea cea mai adevĕrată a intimelorŭ nóstre convingerĭ politice.

Pe când luămŭ la cunoscinţă cu mulţumire, cu mândriă și cu viă recunoscinţă declaraţiunea bărbătéscă însuflată de înaltulŭ patriotismŭ alŭ Ilustrităţii Tale, prin care ai anuţatŭ lumei și ţĕrii, că poporulŭ românŭ din ţĕrile corónei Ungariei, care de nenumĕrate orĭ a sângeratŭ, s'a sacrificatŭ și se sacrifică pentru apĕrarea patriei sale, a ajunsŭ, prin sistema pseudoconstituţionalismului actualŭ, a fi pusŭ afară de scutulŭ legilorŭ aceleiași patrii; totdeodată Te rugămŭ sĕ binevoiescĭ a primi încredinţarea nestrămutatei și nesfĕrșitei nóstre încrederĭ.

Orĭ și care ar fi sórtea ce i se impune în viitorŭ multŭ cercatului nostru cercŭ electoralŭ prin dispositiunile egemoniei de astădĭ, Te rugămŭ Domnule Generalŭ și iubitulŭ nostru deputatŭ, sĕ primescĭ declaraţiunea neînfrântei nóstre hotărîrĭ, că vomŭ păstra cu sânţeniă onórea naţională și tradiţiunile adevĕratŭ patriotice ale poporului românŭ din cerculŭ nostru electoralŭ, că vomŭ sta neclintiţĭ pe lângă principiulŭ unei faptice egale îndreptăţirĭ înaintea legii, și că sub acestŭ steagŭ, desfășuratŭ de Ilustritatea Ta, vredniculŭ nostru deputatŭ, vomŭ sci, ca și în trecutŭ, sĕ ne facemŭ datorinţa, sĕ trăimŭ și sĕ murimŭ ca cetăţenĭ și ca Românĭ conscii de drepturile și datorinţele nóstre faţă de binele patriei și alŭ naţiunei nóstre greu ameninţate.

Alegĕtorii cercului electoralŭ alŭ Caransebeșului, grupaţĭ în giurulŭ Ilustrităţii Tale îţĭ strigă:

Domnule Generalŭ, mare Patriotŭ, mândria nóstră naţională, sĕ trăeștĭ la mulţĭ și fericiţĭ anĭ!

Din conferinţa alegĕtorilorŭ partidului naţionalŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeșului ţinută în Caransebeșŭ la 1 Decemvre (19 Noemvre) 1887.

Viena, 15 (27) Noemvre 1887.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Dilele trecute scirĭ sensaţionale, ca crisa din Francia, după acésta bóla principelui de corónă germanŭ și în fine intrevenirea celorŭ doi monarchĭ la Berlinŭ, mai multŭ seu mai puţinŭ au preocupatŭ opiniunea publică. Convenirea și convorbirea principelui Bismarck cu Ţarulŭ Alexandru alŭ III au atrasŭ însĕ în modŭ remarcabilŭ atenţiunea diplomaţilorŭ. Acéstă convorbire a fostŭ și va fi încă obiectulŭ principalŭ alŭ discusiunei în sînulŭ ómenilorŭ politicĭ.

Ce ne pune în mirare e, ca organulŭ autorisatŭ alŭ cancelarului germanŭ »Norddeutsche-Allgemeine Zeitung“ observă o adâncă tăcere despre acestŭ importantŭ evenimentŭ politicŭ, mărginindu-se numai pe lângă comentarea părerilorŭ celorlalte diare germane. Deși s'a rĕspânditŭ în lume, că prin convorbirea principelui Bismarck cu Ţarulŭ Rusiei, multŭ discutatulŭ rĕsboiu între Austria și Rusia, șĭ-ar fi perdutŭ caracterulŭ sĕu acutŭ, totușĭ nu ne putemŭ liniscițĭ simţi, căcĭ étă ce dice „Kölnische Zeitung“, care se pare a fi celŭ mai bine informatŭ diarŭ germanŭ, despre discusiunea din cestiune: „Trebue sĕ așteptămŭ reaginţa evenimentelorŭ mai nouĕ, multŭ însĕ nu ne putemŭ promite, fiindcă în cercurile dătătore de tonŭ rusescĭ s'a înrădăcinatŭ o amărăciune pasionată

contra Austriei, care le impinge totŭ mai multŭ la manifestaţiunĭ ofensive“.

De unde se dateză acéstă amărăciune şi pe ce se baséză? E lucru firescŭ, că cei din Petersburg n'ar fi aşa de indiferenţĭ, ca sĕ nu reageze la atacurile pornite din partea politicilorŭ austro ungarĭ cu idea de marele statŭ maghiarŭ. Dreptulŭ óre-cărei influinţe a marelui imperiu rusescŭ asupra popórelorŭ balcanice e firescŭ, şi din nicĭ o parte nu i-se póte nega; acum vinŭ nisce ómenĭ cu ideile marelui globŭ maghiarŭ şi facŭ pretensiunea a conduce esclusivŭ cestiunile popórelorŭ balcanice.

Pornirile şoviniştilorŭ maghiarĭ suntŭ periculóse. Copiilorŭ nu le e permisŭ a se juca cu foculŭ, fiindŭ că nu cunoscŭ forţa periculósă a elementului. — Decĭ suntemŭ de credinţă, că locurile competente n'au negligeatŭ de a pune pe cumpĕna criticei severe manifestaţiunile şoviniste maghiare. Inceputulŭ s'a şi făcutŭ în acéstă privinţă, punĕndu-se, precum se asigură din cercurile diplomatice berlinese, Maghiarilorŭ întrebarea, că cum stau ei în privinţa cestiunilorŭ interne şi potŭ ei cu siguranţă conta la pacea şi liniştea elementelorŭ nemaghiare din statŭ? Delicată întrebare este acésta, şi suntemŭ mai multŭ ca sigurĭ, deşi Maghiarii au avutŭ curagiulŭ de a da unŭ rĕspunsŭ favorabilŭ, că acéstă întrebare nu i-a atinsŭ nicidecum într'unŭ modŭ prea plăcutŭ. Nu-i vorbă, Maghiarii îşĭ dau tótă silinţa de a se presenta în străinătate ca unŭ poporŭ cultŭ şi cavalerescŭ, însĕ când se amintescŭ cestiunile interne ale statului ungarŭ nu le prea place, căcĭ ei înşişĭ „nolens volens“ recunoscŭ, că procederea lorŭ nu e cuviinciósă şi prin urmare nu va afla consimţirea popórelorŭ culte. Dér Românii şi Slavii, carĭ formeză maioritatea absolută a poporaţiunei statului, suntŭ chemaţĭ de-a desminţi scirile false, ce le împrăştie şoviniştii maghiarĭ în străinătate, de-a da vii dovedĭ de esistenţa lorŭ naţională, şi de-a se opune cu tótă energia calumniilorŭ maghiare, carĭ prin rĕutatea lorŭ ar fi capabile de a-i înmormênta de vii.

Decă voimŭ a încungiura unŭ rĕsboiu înfricoşatŭ, unui rĕsboiu sângerosŭ, a cărui triste urmărĭ în tóte părţile monarchiei vorŭ fi aceleaşĭ, atuncĭ trebue sĕ le dămŭ politicilorŭ maghiarĭ sfatulŭ de a-şĭ pune frĕu aspiraţiunilorŭ nerealisabile, şi ce e mai rĕu, provocatóre, căcĭ numai cu acéstă condiţiune vomŭ puté susţine pacea de care avemŭ aşa mare lipsă.

După cum ne spunŭ chiar oficioşii de aicĭ, Ţarulŭ s'ar fi esprimatŭ, că décă Austria se va reţiné dela orĭ şi ce provocare, elŭ personalŭ nu intenţioneză unŭ rĕsboiu cu Austria. Ce va urma, nu putemŭ sci, dér décă Maghiarii suntŭ iubitorĭ de pace atuncĭ trebue sĕ renunţe la visurile lorŭ utopice. Decă n'ar fi aplecaţi a respecta opinia publică a marelui imperiu rusescŭ, atuncĭ numai ei vorŭ fi responsabilĭ de viforulŭ ce se va descarca asupra monarchiei nóstre. *X.*

SCIRILE DILEĬ.

Sub titlulŭ „*Nichts ungarisch!*“ scrie „Ellenzek“, că direcţiunea financiară din Cluşiu a adresatŭ ostaşului Ionŭ Paşcu din regimentulŭ 50 de infanteriă a provocare în limba maghiară în causa unorŭ competinţe de timbru. Inainte de a ajunge însĕ provocarea la mâna adresatului, regimentulŭ numitŭ fù transferatŭ la Viena. Provocarea încă se trimise acolo, dér dela oficiulŭ postalŭ fù trimisă îndĕrĕtŭ, scriindu se pe dosulŭ plicului „*Nichts ungarisch*“. „Ellenzék“ este informatŭ că respectiva direcţiune s'a adresatŭ în causa acésta către ministeriu, pentru ca acesta sĕ-i dedea pe respectivii funcţionarĭ de poştă ca sĕ se îndure a primi şi scrisorile adresate unguresce. „Dela cumetri din Viena, dice „Ellenzék“, uşorŭ s'ar puté întêmpla, ca sĕ înapoieze şi adresa către ministeriu, de cumva acésta este făcută în limba maghiară, dupa cum se speră că s'a făcutŭ“. — De, jupâne „Ellenzek“, nicĭ o faptă fără plată! Decă vreţi se vi se respecte limba, respectaţĭ mai ântâiu voi pe a altora.

—x—

Suntemŭ informaţĭ că grupulŭ tinerilorŭ comercianţĭ românĭ din *Braşovŭ* va arangia în decursulŭ acestei iernĭ vr'o câteva *representaţiunĭ teatrale*. Prima s'a ficsatŭ pe Duminecă în 29 Noemvre (11 Decemvre) şi va avea locŭ în sala redutei. Se va da „Tutorulŭ,“ comediă în 2 acte şi 1 tablou, de Matilda Poni. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru unŭ scopŭ filantropicŭ. Doritorii de a-şĭ asigura vr'unŭ locŭ mai bunŭ suntŭ avisaţĭ că se potŭ prenota la librăria Domnului Nicolae I. Ciurcu din locŭ.

—x—

Industria de bere e pe cale d'a se nimici la noi, din causa sporirilorŭ dării de consumŭ pe bere. In 1881, înainte de introducerea dării de consum pe bere, erau 200 fabricĭ de bere. In 1886 mai erau numai 139, dintre care numai 97 în lucru. Cu timpulŭ, în urma nouĕi sporirĭ de dare, se vorŭ mai închide şi din acestea câteva. Asta însemneză pentru guvernulŭ ungurescŭ isvorŭ de venitŭri spre a'şĭ acoperi din deficite!

—x—

Obiectele din industria de casă, espuse de învĕţătorii George *Moianŭ* şi Candidŭ *Muşlea* la *esposiţia din Craiova*, în urma cărora au dobênditŭ, precum anunţarămŭ deja în numĕrulŭ de Marţi alŭ fóiei nóstre, cea mai înaltă distincţiune, medalia de aurŭ, suntŭ de următórele specii: din paie: pălării şi coşuleţe colorate şi necolorate; din papură: coşurĭ (corfe) de diferite forme şi pentru diferite scopurĭ, sticle pentru călătoriă îmbrăcate; din nuele: unŭ căruţŭ pentru purtatŭ copii, coloratŭ şi auritŭ, şi alte diferite coşuleţe parte colorate şi lăcuite, parte aurite; din pĕrŭ: lanţurĭ pentru ceasornice de buzunarŭ, inele, cercei diferiţĭ; din lemnŭ: rame aurite atâtŭ cu lustru câtŭ şi fără lustru, şi unŭ stupŭ de observaţie.

—x—

In bugetulŭ ministerului de interne ungurescŭ s'au preliminatŭ pentru *opera şi teatrul unguresců din Peşta* 300,000 fl subvenţiune, banĭ de-ai contribuabililorŭ nemagyarĭ. Dér pe lângă aceştia se vor mai cheltui pe atâta cu şi în alţĭ anĭ Guvernulŭ are de gândŭ sĕ dea în arendă opera şi teatrulŭ, póte că în anulŭ viitorŭ chiarŭ.

—x—

„*Associaţiunea unguréscă de creditŭ şi de economii*“ din *Pesta* a fostŭ închisă, ér directorii ei Dr. Iulius Gyurgyik şi N. Gelb, precum şi agenţii ei Max Weltner, Iosefŭ Fodor şi Martin Fuchs fură arestaţĭ, pentru înşelătorii. Luau taxe de inscriere dela bieţii ómenĭ sub pretext ca sĕ le dea imprumuturĭ, ér în realitate ómenii rĕmâneau înşelaţĭ.

—x—

Din vechile note de statŭ séu banĭ de hârtiă nu s'au preschimbatŭ unŭ numĕrŭ de note în sumă de 923,000 fl. Terminulŭ de schimbare fiindŭ espiratŭ, ministrulŭ de finanţe ungurescŭ nu va sci ce sĕ facă de bucuriă. Numai de nu i s'ar face rĕu!

—x—

Chemiculŭ oraşului Seghedinŭ a atrasŭ atenţiunea căpitanului orăşenescŭ din Seghedinŭ asupra pericolului seriosŭ ce-i ameninţă pe consumatorĭ din causa *falsificărei papricei*. In piaţa Seghedinului, care era vestită pentru paprica sa, acum mai nu mai aflĭ paprică (ardei pisatŭ) nefalsificată, fiindŭ pe lângă acesta şi fórte scumpă.

—x—

Guvernulŭ Serbiei a lucratŭ unŭ proiectŭ de lege pentru *a supune la dare pe feciorii burlacĭ* (nensuraţĭ şi bĕtrânĭ. După cum spune „Videlo“, paragrafulŭ de lege referitorŭ la acésta sună astfelŭ: „Bărbaţii necăsătoriţĭ şi vĕduvĭ fără copii din oraşe şi opide, dela 30 anĭ de etate până la 60, au sĕ plătéscă de 3 orĭ mai mare dare de capŭ, decâtŭ bărbaţii căsătoriţĭ de asemenea etate. Escepţiune facŭ numai cei bolnavĭ de spiritŭ, precum şi aceia, carĭ din óre-care defectŭ corporalŭ suntŭ nedestoinicĭ de a se însura, avêndŭ a-o proba acésta prin atestatŭ medicalŭ“. „Videlo“ observă, că Sêrbii au mare aplicare spre căsĕtoriă, abia se vorŭ afla în întregŭ regatulŭ vre-o 2000 de bărbaţĭ obligaţĭ la plătirea acestui felŭ de dărĭ, ér *între aceştia primulŭ locŭ îlŭ ocupă tocmai ministrulŭ de finanţe*. Proiectulŭ de altmintrelea e fórte salutarŭ şi echitabilŭ.

—x—

Flotila română a primitŭ trei vapóre nouĕ comandate în atelierele din Ostanda.

—x—

O nenorocire s'a întêmplatŭ pe *Marea Neagră*. Două vapóre ale societăţii de navigaţiune rusă s'au ciocnitŭ, şi unulŭ din vapóre, anume „Sinop“, s'a cufundatŭ. Au peritŭ 172 ómenĭ atâtŭ din echipagiu câtŭ şi din călătorĭ.

—x—

Din Marmaţia ni se comunică, că în loculŭ rĕposatului Michailŭ Kökenyesdy *e denumitŭ vicarŭ alŭ Marmaţiei protopopulŭ Titu Budu*, cunoscutŭ publicului românŭ din lucrările sale literare.

—x—

Privitorŭ la scirea dilei publicată în Nr. 250 alŭ „Gazetei“, că notarulŭ Puza din *Vişeu* a fostŭ din erore împuşcatŭ la vânătóre de preotulŭ Petrovicĭ din *Surducŭ* ni se scrie din Strimtura, în Marmaţia, că lucrulŭ stă astfelŭ: Notarulŭ Puza din *Petrova* a fostŭ din erore împuşcatŭ la vânătóre de preotulŭ Basiliu Petrovicĭ din *Ruscova*, parochiă apartinĕtóre diecesei Muncaciului. Notarulŭ a muritŭ, neputêndu-i se scóte glonţulŭ.

—x—

Unŭ casŭ înfiorătorŭ s'a întêmplatŭ în dilele acestea în Kocs, comitatulŭ Eisenburg. O tênĕră şi frumósă femeiă, vĕduvă după Franz Loipersbeck, ca sĕ scape de persecuţiunile sócrei sale, s'a pusŭ cu cei cincĭ copii micĭ ai ei pe şinele căii ferate tocmai când trenulŭ venea. Toţĭ cincĭ sĕrmanii au fostŭ sdrobiţĭ.

—x—

D. locotenentŭ de călăraşĭ în armata română R. *Kopeţchi* a inventatŭ şi făcutŭ unŭ nou sistemŭ de *lampe care suntŭ inexplosibile*, căcĭ la cea mai mică schimbare a lampei din linia verticală se stinge. Lampa de luxŭ cu fitilulŭ rotundŭ — scrie „România“ putêndu-i-se mări lumina dela 20—80 lumânărĭ — pierdêndu-şĭ linia verticală, fitilulŭ cade în josŭ, aerulŭ este astupatŭ în tubulŭ dinăuntru pe de desubtŭ precum şi pe d'asupra, ea se póte întórce în orĭ ce felŭ: gazulŭ séu oleulŭ nu are pe unde curge. Lampa cu fitilulŭ dreptŭ avêndŭ lumina dela 5—20 lumânărĭ se stinge totŭ singură când părăsesce linia verticală, adecă când va fi câtŭ de puţinŭ mişcată în orĭce parte, căcĭ fitilulŭ cu flacăra este prins de o pensetă, astfelŭ că ilŭ strînge şi nu mai póte arde.

FOILETONU.

Câteva noţiuni despre industria şi despre însemnătatea ei.

Discursŭ ţinutŭ de prof. *Ars. Vlaicu,* cu ocasiunea sĕrbărei sf. Sofii, în sala gimnasiului rom. din Braşovŭ.

(Urmare.)

Din cele dise se vede, că în limbagiulŭ curatŭ economicŭ sub industriă se înţelege lucrulŭ omenescŭ fără distincţiune de specie, munca considerată în varietatea infinită a aplicaţiunilorŭ sale şi în modulŭ acesta cuvêntulŭ industriă ar fi cu totulŭ sinonimŭ cu cuvêntulŭ muncă, decă n'ar trebui în unele privinţe sĕ recunóscemŭ într'ênsulŭ o semnificaţiune mai înaltă. Insĕ pre când sub cuvêntulŭ muncă nu se póte nicidecum înţelege altceva decâtŭ esercitiulŭ purŭ şi simplu alŭ forţelorŭ fisice séu alŭ facultăţilorŭ intelectuale ale omului, pre atuncĭ trabue sĕ înţelegemŭ sub cuvêntulŭ industriă punerea în lucrare a aceloraşĭ forţe, a aceloraşĭ facultăţĭ cu tóte combinaţiunile sociale, carĭ îi măresců forţa şi împreună cu concursulŭ tuturorŭ agenţilorŭ fisicĭ, carĭ le favoriséză acţiunea. Cu unŭ cuvêntŭ: *ea este munca, însĕ munca ridicată la o putere mai înaltă, atâtŭ prin acţiunea şi combinaţiunea forţelorŭ individuale, câtŭ şi prin concursulŭ agenţilorŭ auxiliarĭ, ce omulŭ a sciutŭ sĕ-şĭ adune împrejurulŭ sĕu.* Aşa deră industria în sensulŭ economiei politice, nu este unŭ fenomenŭ secundarŭ, ci ea este viéţa activă a omului, este aşa dicêndŭ omulŭ însuşĭ întregŭ.

Dér sĕ lăsămŭ deocamdată la o parte semnificaţiunea acésta vastă a cuvêntului industriă şi sĕ ne mărginimŭ pe lângă ceea ce înţelege lumea în sensŭ mai restrinsŭ sub acestŭ cuvêntŭ, arĕtândŭ cu deosebire efectele şi avantagiele lui.

Cum amŭ amintitŭ mai susŭ, în limbagiulŭ de tóte dilele sĕ înţelegŭ cu deosebire acele operaţiunĭ esecutate fie de ómenĭ, fie de maşinĭ, carĭ au dreptŭ resultatŭ de a schimba forma materiei, de a transforma productele brute în articole acomodate trebuinţelorŭ, cu unŭ cuvêntŭ munca care transformă materiile brute în producte consumptibile. Bine înţelesŭ, sub acéstă denominaţiune lumea desemnéză în prima liniă şi câte odată chiar esclusivŭ industria manufacturieră, care produce articolele gata spre a fi aplicate la satisfacerea trebuinţeorŭ, şi cu dreptŭ cuvêntŭ, căcĭ acésta este cea mai aprópe de dênsa, ea este în prima liniă la care trebue sĕ ne adresămŭ când vre-o necesitate ne constringe; ea este în fine aceea care prin necesităţile consumaţiunei pune ne mijlocitŭ în mişcare întregŭ aparatulŭ industriei economice, care agitéză lumea şi o îndemnă la muncă parte prin interese individuale şi trebuinţe, parte chiar prin presiunea esercitată de activitatea generală asupra lumei, care ar prefera starea plăcută de trândăviă. Şi într'adevĕrŭ nimic că se póte ceva mai uşorŭ demonstra decâtŭ acestŭ faptŭ. Sĕ ne închipuimŭ pentru unŭ momentŭ unŭ Robinsonŭ (cetitŭ de fiecare), aruncatŭ pe o insulă deşertă, inabordabilă de suflare omenéscă.

De sigurŭ duce o viéţă miserabilă (Causele: nutrimêntŭ... haine... locuinţă şi pentru tóte acestea uneltele?...) Vine însĕ o corabie naufragiată la ţĕrmŭ şi în scândurĭ etc. găsesce unelte! De sigurŭ elŭ trebue sĕ strige de bucuriă că a scăpatŭ dela peire! Prin cine însĕ a scăpatŭ? Prin nimenĭ altulŭ decâtŭ prin provedinţă, care a avutŭ îndurarea, aruncândŭ în mijloculŭ valurilorŭ pe marinarĭ, de a-i trimite cele de lipsă, der şi aci totŭ numai prin faptulŭ că o altă lume depărtată, de care elŭ nu scia nimicŭ, esista şi trăia cu multŭ mai mulţămită decâtŭ dênsulŭ. Sĕ ne representămŭ însĕ unŭ individŭ din societatea nóstră cum s'a organisatŭ în decursulŭ timpului dela esistinţă. Avêndŭ elŭ trebuinţă de o haină d. e. se adreséză la primulŭ croitorŭ, a cărui firmă îi atrage atenţiunea în preumblarea lui. Intră în năuntru, vede mostra, alege şi face comanda... fabricantulŭ e în Viena.. lâna e torsă şi prelucrată în Anglia... importată din America sudică pe o corabiă belgiană... oile'sŭ ţinute de unŭ portugezŭ etc. Pentru cine ar lucra ei în casulŭ contrarŭ?

Acéstă lampă este făcută de tablă și materialulŭ nu costă de câtŭ celŭ multŭ 1 leu 50 banĭ; prin urmare va putea fi cumpĕrată de celŭ din urmă săracŭ, scăpând de periculele ce adeseorĭ se întêmplă ardendŭ din causa lampelorŭ existente până astădĭ. D. Kopeţchi a cerutŭ deja brevetele dela tóte statele din Europa, precum și din România, însĕ acesta nu i l'a datŭ din causă că legea breveteloră de invenţiune se află de mai multĭ anĭ trecută prin Cameră și rĕmasă la senatŭ.

—x—

Pentru supraveghiarea construcţiei incrucișetorului comandatŭ la stabilimentele lui „Sir W. Armstrong Mitchel et C-nia limited din New-Castel upon Tyne“ și a torpileloră comandate la „Société anonyme des Forges et Chantiers dela Mediterranée“ din Havre, pentru flotila română se va trimite locotenentuluĭ Bălescu Constantinŭ cu 16 grade inferióre din flotilă.

—x—

In *Belinŭ*, în Sĕcuime, au arsŭ în nóptea de 24 spre 25 Noemvre trei edificii economice cu provisiunile de cereale, o vacă și o șură cu 20 carĕ de fenŭ; in *Kozepaita*, totŭ în Sĕcuime, a arsŭ o șură plină.

—x—

Convenirea reuniunei române. Vinerĭ séra în sĕptĕmâna trecută, s'a datŭ *convenirea colegială* de tómnă a reuninnei române de gimnastică și de cântărĭ din locŭ. Donvenirea a începutŭ cu concertŭ, cordusŭ fiindŭ corulŭ reuniunei de d-lŭ *N. Popovicĭ*, profesorŭ de cantŭ la gimnasiulŭ românŭ de aci. Programulŭ concertului a constatŭ din următórele 7 puncte: 1) »Cântece toscanice«, pentru solo, corŭ și piano, de R. Weinwurm; 2) »Douĕ suflete“, corŭ mixtŭ, de Huber; 3) „Frunduliţă‘, cântecŭ poporalŭ intocmitŭ pentru corŭ mixtŭ, de *N. Popovicĭ*; 4) „Declamaţiunĭ“; 5) „Éroa“, corŭ mixtŭ, de F. Mendelssohn B.; 6) ‚Vino'n codru‘, corŭ mixtŭ, de Huber; 7) „Douĕ inimĭ,“ horă, compusă pentru corŭ mixtŭ și piano, de G. Dima. Esecuţiunea bucăţiloră de cantŭ a fostŭ escelentă, dovadă că corulŭ reuniunei are in persóna d-lui prof. Popovicĭ unŭ conducĕtorŭ desloinicŭ; unŭ intregŭ de o completă armonia forma corulŭ, care a fostŭ admiratŭ și de óspeţii streinĭ Numĕrulŭ 3 a fostŭ aplaudatŭ și repetatŭ, de asemenea numĕrulŭ 7 a trebuitŭ sĕ fiă repetatŭ. D-lŭ Popovicĭ a fostŭ viu aplaudatŭ și felicitatŭ de succesulŭ strălucitŭ ce l'a avutŭ. Declamaţiunea s'a esecutatŭ de d-lŭ prof. Ars. Vlaicu, care a și meritatŭ aplausele publicului pentru corecta declamare. A urmatŭ apoi danţulŭ, care a duratŭ până dimineţa în cea mai bună disposiţiune.

„Romänische Revue,“ revistă lunară, politică literară, redactată în Reșiţa de d-lŭ *Dr. Cornelius Diaconovich;* fascicululŭ X—XI de pe Octomvre-Noemvre conţine: Kultur oder Magyarisirung, von einem sächsischen Abgeordneten; Die Romänen und der ung. Reichstag; Der König in Siebenbürgen; Rundschau; Die Chronik des Huru und die grosse militärische Expedition in die Moldau des Ungarischen Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos, von Sim. Mangiuca; Empirische Psychologie, von I. Popescu; Der Flattergeist, über setzt von Lucreţia Frenţiu; Schönes Kind, übersetzt von Eugen Müller; Das Geheimniss, von Matilda Poni; Mogârzea und sein Sohn, deutsch von Peter Broșteanu; Iacobŭ Mureșianu (Necrologŭ); Literatur und Kunst; Inserate.

George Lazar, revistă lunară pentru educaţiune și instrucţiune, apare in Bârladŭ sub conducerea unui comitetŭ presidatŭ de d-lŭ primŭ-redactorŭ *S. M. Haliţa.* Nr. 8 Dela 15 Noemvre conţine: Scola privată prin prisma socială, de Gh. Ghibănescu. — O pagină din istoria învĕţămentului și Scóla repetitoria de Dumineci și sërbătorĭ la Românii din Austro-Ungaria, de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. — Oxigenulŭ este corpŭ simplu sĕu compusŭ, de Gavrilŭ Onișorŭ — Cântece poporane, de C. H. Hamangiu. — Apelulŭ comitetului de ajutorarea copiiloră românĭ ardelenĭ cu cărţi de scolă. — Buletinŭ pedagogicŭ — Bibliografiă.

Furnisări pentru armata bulgară. După cum comunică consulatulŭ generalŭ c. r. din Sofia camerei comerciale și industriale din Brașovŭ, la 13, 14 și 15 Decemvre n. c. se vorŭ ţine tractărĭ cu oferte pentru furnisare de postavŭ, pânză și încălţăminte. Supralicitările vorŭ fi la 20, 21 și 22 Decemvre n. c. și terminulŭ finalŭ pentru predarea articuleloră furnisate e 13 Noemvre n. 1888.

Furnisări pentru calea ferată ungară-galiţiană. După o comunicare a direcţiunei din Viena a acestei căi către camera de comerţŭ și de industriă din locŭ, avêndŭ direcţiunea trebuinţă de 16,000 chlgr., uleiu de rapiţă pentru ardere, 25,000 chlgr. uleiu de rapiţă pentru unsŭ, 3000 chlgr. uleiu de inŭ și 1000 chlgr. uleiu de terpentinŭ pe anulŭ 1888, se vorŭ ţiné tractărĭ cu oferte Acestea se imanează până la 22 Decemvre 1887. Amĕnunte la camera de comerţŭ și industriă din Brașovŭ.

Dare de sémă publică.

In urma regretabilelui incidentŭ prin care a ajunsŭ Reuniunea femeiloră române din Aradŭ și provinciă într'unŭ stadiu abnormalŭ, după ce *nicĭ la solicitarea mea încă din luna Decemvre 1886* adresată către presidiu nu s'a convocatŭ până aci comitetulŭ Reuniunei pentru darea mea de sémă și pentru revisiunea socotelelorŭ și după esperienţele mai recente nicĭ că este speranţă de a-o pute face acésta pe calea sa în modŭ accesibilŭ pentru mine: pentru dumerirea onoratului publicŭ contribuitorŭ, dér mai alesŭ pentru prevenirea și incetarea insinuăriloră oculte, mĕ sémtŭ îndemnată a veni pe acéstă cale neobicĭnuită cu darea de semă despre averea Reuniunei în următórele:

1. Conformŭ cărţii principale la sfârșitulŭ anului 1886 averea Reuniunei este:	2173 fl. 85
2. Percente de depunere după acéstă capitalŭ pe semestru I 1887	43 fl. 40
3 In 16 Maiu 1887 am primitŭ dela președintele »balului românŭ« ca venitŭ alŭ balului aranjatŭ în favórea Reuniunei în Februarie 1887.	449 fl. 28
4 Percente de depunere după acéstă sumă din 16 Mai până în 28 Nov. 1887	8 fl. 80
5. In 12 Octomvre a. c. dela Ilustrulŭ d-nŭ Zeno Mocsonyi a intratŭ contribuire	30 fl. 18
6. In luna curentă ca tacse incurse dela membrii ordinarĭ și ajutătorĭ. . . .	41 fl. —
Suma totală	2746 fl. 51

Acești banĭ suntŭ elocaţĭ:

I. La cassa de păstrare comitatensă aradană în libelulŭ No. 7343	2247 fl. 43
II. La institutulŭ de creditŭ și economii „Victoria« in Arădŭ în libelulŭ No. 21. .	499 fl. 8
Suma totală	2746 fl. 51

Libelele împreună cu tóte documentele se potŭ vede orĭ și când la subscrisa în Aradŭ, strada Petöfi Nr 1.

In sfêrșitŭ 'mĭ ţinŭ de datorinţă a declara că voiu îngriji acéstă avere până când Reuniunea femeiloră române din Aradŭ și provinciă se va constitui definitivŭ și *legală pe basa statuteloră aprobate de înaltulŭ ministeră*

Aradŭ, 29 Noemvre 1887.

Letiţia Oncu, cassieră.

Scirĭ poliţienescĭ. Servitórea Ionas Mari a furatŭ alaltaerĭ stăpânului ei dintr'unŭ dulapŭ închisŭ untură și slănină, precum și 1 fl. 40 cr. Servitórea, mărturisindŭ faptulŭ, a fostŭ predată judecătoriei penale.

Erĭ nópte i s'a furatŭ Drului Poka Dezso, pe drumŭ către Brașovŭ, probabilŭ în birtulŭ din Uzunŭ, unŭ revolverŭ cu șese focurĭ ce-lŭ avea în trăsură. Făptuitorulŭ, unŭ locuitorŭ din St. Catelina (Szt. Katolna), care în acelașĭ timpŭ fusese în acelŭ birtŭ și avea de gândŭ a călĕtori totŭ la Brașovŭ, fu găsitŭ erĭ la gara Brașovului cu revolverulŭ furatŭ. Hoţulŭ fu predatŭ judecătoriei penale.

Ultime scirĭ.

Petersburgŭ, 30 Noemvre. — „Herald“ din Petersburgŭ, dice că Rusia va regula socotelile cu Austro-Ungaria când se va sfîrși alianţa austro-germană.

Parisu, 29 Noemvre. — In ședinţa sa de erĭ, consiliulŭ generalŭ alŭ Senei (Parisŭ) a emisŭ părerea că, înainte d'a se convoca congresulŭ, Parlamentulŭ trebue sĕ revisuiéscă constituţia într'unŭ sensŭ republicanŭ, adecă desfiinţândŭ Senatulŭ și funcţiunea de președinte alŭ Republicei.“

Diarulŭ „Le Gaulois“ primesce dela corespondentulŭ sĕu specialŭ din San-Remo, scirĭ rele despre sănătatea principelui imperialŭ.

Marsilia, 29 Noemvre. — Intr'unŭ meetingŭ la care au luatŭ parte 2000 persóne s'a alesŭ unŭ comitetŭ de apărare care sĕ fiă gata în casulŭ când s'ar întreprinde ceva contra Republicei. Alte comitete se constitue și pretutindenĭ se observă o ostilitate în contra d-lui Jules Ferry

Parisŭ, 29 Noemvre. — O depeșă din Berlinŭ, adresată diarului „Débats“ spune, că negocierile începute între Englitera și întreita alianţă suntŭ aprópe d'a isbuti. Inţelegerea ar fi avêndŭ de obiectŭ sĕ fixeze participarea eventuală a flotei engleze pentru apĕrarea echilibrului în Mediterana. Ea ar fi visândŭ mai cu sémă casulŭ în care integritatea imperiului otomanŭ ar fi ameninţată.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

CARANSEBEȘŬ, 1 Decemvre, 5·30 óre séra. — Conferinţa a fostŭ cercetată de șése sute delegaţĭ din tóte comunele Carașŭ-Severinului. Cu mare entusiasmŭ au votatŭ adresa de aderinţă către deputatulŭ Traianŭ Doda. La primirea adresei, generalulŭ a rĕspunsŭ emoţionatŭ, și cu cuvinte convingĕtóre a datŭ direcţiune pentru viitórea ţinută. Alegĕtorii au luatŭ cu rară însufleţire angagiamentulŭ de a păstra și în viitorŭ nepĕtată onórea cercului nostru electoralŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 1 Decemvre. — Carol Pulszky declară, că ori-cine se póte convinge din catalóge despre netemeinicia acusaţiuniloră că ar lipsi obiecte de artă din museu.

PARISŬ, 1 Decemvre. — Drépta a hotărîtŭ sĕ voteze unanimŭ, la tóte actele alegerei, pentru admiralulŭ Dompiérre. In casŭ când republicanii vorŭ rĕmâné desbinaţĭ între Freycinet și Ferry, vorŭ fi necesare numĕróse acte de alegere.

In Oran și în Mascara (Algeria) a fostŭ erĭ unŭ mare cutremurŭ.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

Vedemŭ decĭ că aprópe intréga societate e pusă în mișcare prin simpla comandă a unui individŭ de nicĭ o însemnătate póte. Fără a lua în consideraţiune celelalte trebuinţe ale lui și în modulŭ cum și le satisface, credŭ că numai faptulŭ menţionatŭ este destulă dovadă despre cele afirmate ceva mai susŭ, cu deosebire despre impre jurarea, cu câtŭ este mai superióră și mai comodă vieţa unui individŭ în organisaţiunea actuală, esistenţei miserabile a unui Robinson avisatŭ numai la sine și la productulŭ facultăţiloră sale fisice intelectuale și morale!

Și într'adevĕrŭ ce vedemŭ în organisaţiunea actuală? O conlucrare continuă a intregei societăţĭ, o activitate neobosită, din causa trebuinţeloră individuale a tuturorŭ ómeniloră la marea operă a civilisaţiunii, scurtŭ o industrie generală, căcĭ fiecare individŭ transformă numai materia nepuêndu-o nicĭ produce nicĭ distruge. Nicĭ unulŭ nu se póte sustrage trebuinţeloră și prin urmare totŭ omulŭ trebue sĕ lucre și cu câtŭ societatea înaintéză se mărescŭ trebuinţele, carĭ neapĕratŭ recerŭ și opintirĭ mai marĭ dela fiecare individŭ; decĭ etă o presiune esercitată de activitatea generală a societăţii.

Din cele espuse resultă însĕ în modŭ evidentŭ imposibilitatea preste care dămŭ, când amŭ voi sĕ tragemŭ o liniă de demarcaţiune între industriă in sensŭ economicŭ și între insemnătatea ce i se dă acestui cuvêntŭ din partea celei mai marĭ părţĭ a societăţii. Orĭ cum ar fi însĕ, este imposibilŭ a vorbi de industriă în sensŭ vulgarŭ, fără a subinţelege industria generală, nu se póte de locŭ vorbi de efectele și avantagele celei dintâiu ca o mică parte a celei din urmă, fără a considera intregulŭ, și numai în acestŭ sensŭ voiu analisa încâtva însemnătatea și avantagele sociale ale industriei.

Industria, alŭ cărei mobilŭ este interesulŭ personalŭ, odată introdusă în societate în sensulŭ de mai susŭ, că fiecare lucră pentru altulŭ căpĕtândŭ în schimbŭ echivalentulŭ muncei sale, are în prima liniă uimitorulŭ resultatŭ de a face sĕ înceteze starea de asediu între diferitele grupe ale societăţii, grupe isolate unele de altele, de a ridica și nimici comunităţile restrînse, de regulă puţinŭ dispuse a se apropia unele de altele și între carĭ starea de rĕsboiu pune adeseorĭ unŭ abisŭ. Tóte aceste grupe, isolate prin înmulţirea schimburiloră, prin introducerea divisiunii muncei, se disólvă, se contopescŭ unele într'altele și termină prin a constitui împreună o societate mare, imposantă și durabilă, a cărei tendinţă constantă este de a deveni universală. Și carĭ suntŭ legăturile acestei societăţĭ? Tocmai cele enumĕrate mai susŭ și anume: schimbulŭ, divisiunea muncei, subordinaţiunea lucrăriloră și banii.

Prin schimbŭ ómenii își comunică fructele muncei lorŭ, producte pentru producte, servicii pentru servicii. Prin divisiunea muncei se împartŭ diferitele operaţiunĭ la unulŭ și acelașĭ productŭ spre unulŭ și acelașŭ scopŭ comunŭ. Acestea suntŭ deja de ajunsŭ pentru a crea între ei o legătură socială destulŭ de strinsă, încâtŭ nicĭ o putere omenéscă sĕ n'o póă rupe și dela care nicĭ unŭ individŭ sĕ nu se pótă sustrage. Subordinaţiunea lucrăriloră termină prin a strînge și mai tare acéstă legătură, pe care întrebuinţarea monedeloră o cimentéză generalisându'o. Deși acéstă societate n'a ajunsŭ încă terminulŭ ultimŭ, gradulŭ supremŭ alŭ desvoltării sale, ea există, își întinde și înmulţesce în fie-care di legăturile ei. Esistenţa ei se manifestă destulŭ de chiar prin solidaritatea strinsă și totŭ mai vidibilă, care se stabilesce între tóte părţile universului locuitŭ și cu deosebire ale lumii civilisate și care le face pe tóte sĕ emită aceleașĭ accidente, aceleașĭ catastrofe. Ea se manifestă, cum amŭ vĕdutŭ, ca unŭ simplu individŭ óre-care, perdutŭ într'unŭ colţŭ alŭ lumii civilisate, póte lifera productele muncii sale vecinilorŭ sĕi, și îndată ce aceștia le vorŭ fi primitŭ, sĕ i se restitue echivalentulŭ prin cutare sĕu cutare parte a lumei locuibile. Elŭ a lucratŭ pentru Francesĭ, Nemţĭ sĕu Rușĭ; și póte sĕ facă sĕ i se plătéscă preţulŭ muncei sale prin Americanĭ, Indienĭ sĕu Chinesĭ.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	99 —
Rentă de hârtiă 5% . .	98.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) . . .	125 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 20
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone . .	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123.25
Renta de hârtiă austriacă	81 15
Renta de arg. austr. . .	82.40
Renta de aurŭ austr. . .	111 90
Losurile din 1860 . . .	135.—
Acţiunile băncei austro-ungare	887.—
Act. băncei de creditŭ ung.	283.50
Act. băncei de creditŭ austr.	276.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ. . .	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125 75

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 16 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	$93^1/_2$	$94^1/_2$
Renta rom. amort. (5%) . .	96—	97—
» convert. (6%) .	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» ,, ,, (5%) .	$91^3/_4$	$92^1/_4$
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) .	96—	97—
» » » (5%) .	$87^1/_2$	$88^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	$14.^1/_4$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 30 Noemvre st. n. 1887

Bancnote romanescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.59
Argint românesc	»	8.52	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.25
Imperialĭ	»	10.22	»	10.26
Galbenĭ	»	5 87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.^1/_2$
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 12676—1887.

Publicaţiune.

Conformŭ planului economicŭ provisoricŭ pentru anii 1887 şi 1888, aprobatŭ de înaltulŭ locŭ, intenţionéză comuna orăşenéscă Braşovŭ, ca soiurile de lemne, carĭ au sĕ se taie în amintiţii anĭ în revierulŭ Apacza şi Vlădenĭ aparţinĕtorŭ comunei orăşenescĭ Braşovŭ şi anume în revierulŭ Apacza aproximativŭ: 3994 metri cubicĭ lemne de fagŭ şi 1474 merti cubicĭ de lemne de stejarŭ şi alte lemne cu frundă, pe când în acela din Vlădenĭ aproximativŭ: 2407 metri cubicĭ lemne de fagŭ şi alte lemne cu frunḑă, — sĕ se vêndă pe cale de oferte pentru fiă-care revierŭ separatŭ séu la olaltă, şi anume cu preţurĭ singuratice séu cu preţurĭ de pauşalŭ. Spre acestŭ scopŭ se va ţiné în 19 Decemvre a. c. înainte de prânḑŭ la 11 óre, în oficiulŭ forestieralŭ orăşenescŭ din locŭ o pertractare de oferte. Până în acéstă ḑi se potŭ examina de fiă-cine condiţiunile de oferte şi contractuale atâtŭ în amintitulŭ oficiu, câtŭ şi in biuroulŭ forestieralŭ alŭ revierului Crizbavŭ, unde se póte totdeodată cere arătarea locurilorŭ de pădure de unde au ca se se procure amintitele cantităţi de lemne.

Sĕ învită decĭ toţĭ cumpĕrătorii, ca până în susnumita ḑi sĕ-şi aştérnă la oficiolatulŭ forestieralŭ orăşenescŭ din locŭ ofertele sigilate, în scrisŭ şi prevĕḑute cu unŭ timbru de 50 cr., în carĭ oferte are sĕ se amintéscă atâtŭ în cifre câtŭ şi în litere preţurile singuratice séu preţurile de pauşalŭ ce se oferá. Ofertulŭ are sĕ conţină mai departe 10% din suma totală, ce se oferă; aceste 10% potŭ ca sĕ fiă in banĭ gata séu în hârtii de valóre admisibile pentru cauţiune. Totŭ în ofertŭ are sĕ se amintéscă, cum că oferentului îi suntŭ cunoscute atâtŭ condiţiunile de oferte, câtŭ şi acele contractuale, şi că se supune lorŭ pe deplinŭ. In fine are sĕ se amintéscă cu precisiune numele şi locuinţa oferentului.

Braşovŭ, 17 Noemvre 1887.

2—2 **Magistratulŭ orăşenescŭ.**

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.